

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Rojaki!

Za rano dve rani!

„Durch muss des Kieles Erz!“, te impertinentne, izzivalne besede so izobesili celjski Nemci pred stavbišče nemške hiše v Celju. Železni rob germanske ladje mora prodreti skozi slovenske dežele do Adrije! Slovenski jez naj pade pod železno pestjo germansko! Znan nam je že izdavnata namen, in zato se oborožujemo, da nikdar ne doseže tega cilja nemški zmaj! — Zato mora biti konec vsej naši nedelavnosti ali nedoslednosti, ki nas je privedla tako daleč, da smo danes politično in gospodarsko oslabei in onemogli. Ali hočemo ostati vedno nakovalno, vedno naj nemška kladiva kujejo na naših glavah?

Celje je ena postojank vsenemškega gibanja; kakor ga oni krčevito branijo, ravno tako z vsemi močmi delajmo mi zoper nemško prodiranje! Tisočletna zgodovina plemenskega boja med Slovani in Nemci je zgodovina neprestanega prodiranja od nemške strani. V teku tisoč let smo izgubili Slovani na leto povprek po 98 kvadratnih kilometrov zemlje. To je strašna izguba in vedno naprej sega nemška požrešnost! „Durch muss des Kieles Erz!“

Vse slovenstvo mora v dejanski boj zoper germanski naval! Mi, ki čuvamo Jugoslavijo proti severu, se moramo prvi zavedati, v kako nevarnem položaju smo, na kako važni postojanki živimo. Ta boj postaja vedno resnejši, zato pa še ne smemo vreči puške v koruzo, ampak sprejeti moramo vsiljeni nam boj na celi črti.

V življenje so bila poklicana sokolska društva, da vzgajajo narodu krepke, značajne in odločne bojovníke za pravice in svobodo slovenske domovine — da ustvarijo jez nemškemu prodiranju.

To nalogo je vedno v polni meri spolnoval „Celjski Sokol“. Slovensko mladino je vzgajal v sokolskem duhu in je dosegel že tudi svojim močem primerne vspehe — a naprej ne more. Danes je „Celjski Sokol“ brez strehe!

Dosedanja telovadnica je postala iz zdravstvenih ozirov tako slaba, da je obolelo več telovadcev, za kar je bil primoran „Celjski Sokol“ ta lokal zapustiti, in ker drugega primerne prostora za telovadnico ni dobil v Celju, niti v okolici, je prišlo društvo — na cesto.

V tem kritičnem našem položaju si dovolimo opozoriti slovanske rodoljube na to, da ima „Celjski Sokol“ poleg dela v svojem okrožju še drugo zadačo: ustanoviti v vseh mestih, trgih in tudi večjih vaseh po celem Spod. Štajerju sokolska društva, ki bodo prave narodne straže slovanske posesti, najmočnejši jez nemškemu prodiranju proti jugu.

Dosedaj je pripomogel „Celjski Sokol“ k ustanovitvi društev v Ljutomeru, Brežicah in Žalcu, tudi „Mozirskega Sokola“ je izvalil k novemu življenju. A zopet trkajo različna mesta (Maribor, Ptuj): pomagajte nam ustanoviti sokolsko društvo, preskrbite nam načelnika itd. Umevno je, da tem zahtevam „Celjski Sokol“ v današnjih svojih razmerah ne more ustreči.

Iz teh vzrokov smo sklenili stopiti pred slovensko in slovansko javnost z načrtom, postaviti

sokolski dom v Celju.

Celjski Slovenci uvidevamo, kako resen je naš čas, kako zahteva od nas najenergičnejega

dela in tudi pravega rodoljubnega požrtvovanja. Zato bomo storili od svoje strani tudi vse, kar je sploh v naših močeh, ali za izpolnitev tega našega smotra so samo te moči prešibke.

Obračamo se torej do vseh rodoljubov s prošnjo, da pomagajo „Celjskemu Sokolu“, kot bojovníku na najvažnejši postojanki s prispevki, — da se uresniči ta njegov načrt.

Podpora, ki jo napolnite s tem celjskim Slovincem, ni zavržena, obrodila bo najlepših sadov. Zajedno pa nam bo vaše zanimanje za našo sveto stvar dalo novega poguma in novega navdušenja, da ne odnehamo, dokler ne zmagamo.

Prispevke za Sokolski dom v Celju sprejema br. Jože Smertnik. Nazdar!

Za odbor „Celjskega Sokola“:

Dr. Josip Karlovšek l. r.
starosta.

Dr. Gvidon Sernee l. r.
podstarosta.

Jože Smertnik l. r.
blagajnik stavbenega odseka.

Interpelacija

poslancev Roškarija in tov. na Njega ekscelenco c. kr. dež. namestnika.

Na razne v državnem zboru vložene interpelacije in pritožbe so posamezni resortni ministri odgovorili in jih rešili v tem smislu, da se vsaj v vseh onih slučajih, v katerih se gre za nova naročila uradnih kazal (izveskov) ali uradnih pečatov pri uradih, ki občejejo ali vedno ali vsaj deloma s slovenskim prebivalstvom, morajo v bodoče naročiti dvojezični.

Kljub vsem tem obljubam se pa oblastva na Štajerskem, posebej finančna oblastva, za to ne brigajo. Tako ima glavni carinski urad, finančno okrajno ravnateljstvo, c. kr. okrajno glavarstvo kot davčna oblast prve inštanice, c. kr. glavni davčni in depositni urad, c. kr. finančnostražni oddelek in c. kr. meroizkusni urad v Mariboru samo nemške uradne izveske, čeravno so ti uradi v prvi vrsti za slov. prebivalstvo. Od navedenih uradov so dobili šele v najnovšem času nove napise: novo sezidani glavni carinski urad, finančno okr. ravnateljstvo, c. kr. glavni davčni in sodnijski depositni urad, c. kr. okrajno glavarstvo kot davčna oblast prve inštanice; bila je že torej dana prilika, da se naroči za te urade dvojezične napise.

Če se oziramo na to, da imajo drugi uradi, kakor c. kr. okrožna sodnja, dvojezične napise, je jasno, da se je zgodilo pri drugih namenoma nasprotno, vsekakor pa z vednostjo in izrecnim dovoljenjem višjih oblasti.

Podpisani poslanci prašajo Njega ekscelenco c. kr. namestnika:

1. So njega ekscelenci g. namestniku te razmere poznane?

2. Je-li voljan, sedanje napise, ozir. uradne izveske takoj dati odstraniti in jih nadomestiti z dvojezičnimi in v bodoče paziti, da bodo vse cesarske oblastnije na Spodnjem Štajerskem imele dvojezične napise, uradne izveske in uradne pečate in se istih posluževale?

Gradec, dne 30. oktobra 1905.

Laške novice.

— **Pogreb g. Andreja Elsbacherja** se je vršil nad vse veličastno. Nešteta množica je spremljala priljubljenega rankega k zadnjemu počitku. Prepeljan je bil z vozom celjskega pogrebne društva na tukajšnje pokopališče. Venci so se nahajali na posebnem vozu. Pevci tukajšnega bralnega društva, pomnoženi s pevci celjskega pevskega društva so zapeli pred hišo žalosti in

na pokopališču jako ginljivo po edno žalostinko. Blagemu gospodu, ki je bil priden obiskovalec naših prireditev in se je še pri zadnji naši veselici (morda sluteč bližnjo smrt?) od vsakega posebej poslovil, kličemo v zadnji pozdrav: „Na svidenje nad zvezdami!“

— **Na pritožbo tukajšnjega prebivalstva**, podpisano od 83 Slovencev iz Laškega trga in okolice na direkijo južne železnice radi nemških uradnikov na tukajšnji postaji, nam je došel odgovor, v katerem ravnateljstvo obljubljuje nastavit v kratkem času nekaj slovensko govorečih uradnikov, ter prosi, naj se o tem obvestijo vsi, ki so se pritožili. V dotičnem odgovoru se povdarja, da se zaradi tega dosedaj ni moglo to zgoditi, ker silijo slovenski uradniki v nemške kraje in jih vsled tega primanjkuje. Nam se zdi ta izgovor sila ironičen, da ne rabimo primernejšega izraza! Pričakujemo sedaj izvršitve dane obljube. — (Nam se zdi ta odgovor brezmejno nesramnost, ko je vendar obče znano, kako se slovenske uradnike zaradi najmanjše stvarice poganja v prognanstvo v nemške kraje. Op. ured.)

— **Železnični uradnik Ulčnik**, ki pred nekaterimi dnevi še ni „umel“ popolnoma nič slovenski, hoče naenkrat slovensko znati; boji se, da jo bode moral iz Laškega popihati. Mi ne verjamemo, da bi se g. Ulčnik v par dneh slovenskemu jeziku priladil, in če nosi še tako učne očale. Zahtevamo pa odločno, da se železniški uradnik, ki se ob vsaki priliki norčuje iz Slovencev, odstrani iz naše postaje!

— **Zbesnel je** dne 3. t. m. tukajšnji živinozdravnik Rihard Janeschitz. Zaprl se je v svojo sobo ter potolkel in razbil vso svojo domačo lekarno in pohištvo ter metal reči na ulico. Svojo umetno nogo si je odvezal in jo metal iz kota v kot. Z velikim trudom so ga zvezali in odpeljali na opazovalnico v Feldhof.

Trboveljske novice.

— **Iz maščevanja** je dne 31. oktobra zvečer ob 6. uri domov idočega občinskega redarja Mišiča napadel delavec imenom Cilinšek, kateri je izdril redarju sabljo in ga ž njo toliko časa obdeloval, da se je redar zgrudil ves krvav. Zlomil mu je tudi piščal na nogi. Težko ranjenega stražnika so peljali domov, napadalca pa orožniki v Laško, preišljevat, kaj hasne prevelika bojevitost.

— **Umrla je** na dan vseh Svetih mati nomašnika g. Šumra. Sin se ni mogel udeležiti pogreba, ker je tudi opasno bolan.

— **Trboveljski Slovenci** nameravajo letos prirediti zabavni večer na Silvestrovo. Čisti dobček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Ob takih prilikah se lahko precej nabere „domu na altar“. Vredno posnemanja!

— **Tistih pet nemških uradnikov na Vodah** ima sedaj lepo predelano restavracijo, katero diči najbolj venec iz hrastovega listja. Zavedni delavci bodo svoje storili, in kmalu se bode tistih par posili-Nemcev samih senčilo pod hrastovim listjem, samo če bode gospod gostilničar s tem zadovoljen.

— **V nedeljo**, t. j. 5. t. m. ob 4. uri popoldne se je vršil velikanski shod delavcev in po shodu je delavstvo demonstriralo iz Vode v Trbovlje in nazaj z rudečimi zastavami. Nosili so s seboj rudeče okinčane deske, na katerih je bilo zapisano: Proč z Gavčom! Živela svoboda! Živela splošna volilna pravica! Živel generalni štrajk! Delavci, katerih je bilo približno okoli 2000, so prikorakali z godbo na čelu pred občinsko hišo, kjer so hoteli govoriti z občinskim predstojnikom. Namesto tega govoril je z vodjo delavstva namestnik obč. predstojnika g. G. Vodusek o splošni volilni pravici. Nato se je ljudstvo zadovoljno in mirno razšlo. Bati se je bilo hrupnih demonstracij, do katerih pa ni prišlo.

Domače in druge vesti.

— „Madame Mongodin“. Prvo predstavo na slovenskem odru celjskem smo videli dne 5. t. m. „Celjsko pevsko društvo“ je dalo francosko igrano „Madame Mongodin“. Reči moramo, da je igra sama na sebi velik nesmisel, brez vsakega vzleta, brez vsake umetniške primesi. Kar se je dalo iz igre napraviti, to so storili naši vrli diletanti v polni meri. Videli smo, da je g. Salmič gledališka moč, kojoj morajo Celjani pripeti na verige, da jim nekega dne ne ponudi roke v slovo. Uloga g. Mongodina je igral g. Salmič s tako poglobljenostjo in preciznostjo, kakršno kaže le najizurjenjši igralec. Tudi ostale vloge so bile v dobrih rokah. Gospica Sernečeva je igrala gospo Mongodin prav dobro. Pesebej je pa ugajala občinstvu tudi gospica Dolinarjeva s svojim živahnim temperamentom. Gospica Miklavčeva kot Lucija je rešila svojo nalogo zadovoljujoče. Tudi druge manjše vloge so bile dobro zastopane. Tuintam se je slišalo malo preveč šepetalca, pa drugikrat bo gotovo tudi v tem oziru bolje. Omeniti nam je še, da smo mimogrede slišali od dveh tujcev-gostov, kako sta se hudovala, da se je pričela igra uro pozneje, nego je bila napovedana. Vemo iz lastnega prepričanja, kako baš to slabo vpliva. — Začetek letošnje sezone je storjen, in upamo in prepričani smo, da bode prihodnja predstava nudila nekaj našega, slovenskega ali slovanskega, ampak v resnici nekaj, kar zabava, vzgaja in izobraža. V to svrhu vrlemu „Celjskemu pevskemu društvu“: naprej!

— Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju vabi na koncert, ki se vrši v nedeljo, dne 12. listopada v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju o priliki občnega zborovanja društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju v korist podpornemu zakladu tega društva, s prijaznim sodelovanjem „Celjskega pevskega društva“, „Slovenskega delavskega podpornega društva“ in „Orgljarke šole“ v Celju ter polnoštevilne „Celjske narodne godbe“. Na sporedu so glasbene točke in veselo-igra „Putifarka“. Po koncertu prosta zabava in ples. Vstopnina 1 K. Za dijake in vojakke 50 vin. Začetek ob 8. uri zvečer. Z ozirom na dobrodelni namen koncerta se preplačila hvaležno sprejemajo. Slavno občinstvo opozarjamo, da bode mnogovrstni spored nudil v vsakem oziru mnogo zabave. Nastopit tudi kot solist gosp. dr. Gvidon Serneč.

— Skrb celjskih nemščurjev za slovenske obrtnike. V zadnji vahtarci smo na naše veliko začudenje čitali, da je eden naših najvažnejših obrtnikov prišel v konkurz. Pobožna želja vahtarčina ostane seveda želja, ki se še ne spolni kmalu, kajti kamnoseška obrt gospoda Vinkota Čamernika se je ravno zadnji čas vsled mnogobrojnih naročil začela tako lepo razcvitati, da o kakem konkurzu ne more biti govora. Nemški odvetniki pa, ki se jim menda cede sline po „konkurzu“, si naj le iščejo zaslužka pri svojih somišljenikih ali pa v kakem trgu izven Celja a la Sevnica. Glede kamnoseške obrti g. Vinkota Čamernika pa opozarjamo na današnji inserat.

— Štajerski deželni šolski svet je izrekel zahvalo in priznanje celjskemu županu Rakuschn in podžupanu dr. Jesenku, ker je mestni šolski svet zgradil poslopje za dekliško šolo, v kateri se rušijo stropi. Mar ni to ironija?

— Trinajst dni je minilo od dne 13. oktobra, ko so se začeli rušiti stropi v nemški dekliški šoli celjski, pa do dne 26. oktobra, ko je izrekel deželni šolski svet priznanje za to stavbo županu in podžupanu celjskemu. Takoj po 13. oktobru smo pisali, da se rušijo stropi, da ne funkcionira ne kurjava, ne vodovod, a gospodje v Gradcu tega niso izvedeli. Povemo jim pa danes, da bomo poskrbeli za to, da bodo slišali v bodoče tudi naš glas, kadar bomo govorili o javnih zadevah. Delati zapreke slovenskim šolam, to znajo vedno in vsekdar s tako sigurnostjo in zakulisnim hinavstvom, da se jim je čuditi; če oblati kaka nemška cunjka a la vahtarca kakšno slovensko šolo ali katerega slovenskega učitelja, takoj slišijo njen glas in takoj se „odrede potrebni koraki“. A kakor v zasmeh vsem našim pravičnim zahtevam dajo pohvalo za stavbo, ki se je takoj v prvih dneh izkazala kot nesolidna in življenju mladine nevarna, dajo pohvalo, ne da bi se poprej prepričali natančno, ali odgovarja stavba tudi vsem zahtevam. Tako daleč sega nemški šovinizem tudi že v deželnem šolskem svetu, — da dajejo v zaslepljenosti tudi samim sebi krepke zaščitnice. A še enkrat izjavljamo, da bomo v bodoče o sličnih slučajih govorili glasno in jasno, in to na mestu, kjer nas morajo in kjer nas bodo slišali!

— Celjske mavte. Pravica celjskih mavt mine s koncem tega leta, in mestni odbor celjski je v svoji seji dne 3. t. m. sklenil prošnjo, da se podaljša privilegij za mavte v mestu za daljnih 6 let. Vnovič opominjamo vse občine in okrajne zastope, katerih promet gre v Celje, da vložijo nemudoma prošnje na c. kr. namestništvo v Gradcu, da se odpravijo celjske mavte, ki tako občutno promet po mestu ovirajo, namreč, vozove silijo skoz ozke stare ulice, v tem ko so nove, široke ulice vozovom zaprte.

— „Narodna čitalnica“ v Celju ima občni zbor v soboto, dne 11. t. m., ob 8. uri zvečer v svojih prostorih po navadnem sporedu. K obilni udeležbi vabi odbor.

— „Dijaki kuhinji v Celju“ so darovali: gospod Martin in gospa Celestina Freve, posestnika in trgovca v Starijasi na Bizeljskem 10 K mesto venca na grob g. Franceta Frece, gospica Terezija Šketa v Braslovčah, na primiciji č. g. Žagarja v St. Petru v Savinski dolini nabrano svoto K 2453. Bog plati!

— Včeraj, dne 6. t. m. je dežilo skoro cel dan. Savinja je proti večeru izstopila, poplavlila mestni vrt in nekaj sosednih vrtov. Po noči se je zopet pomirila. Iz Braslovč se nam poroča, da je bila tam huda nevihta, ki je ruvala drevje in napravila bajne ogromno škodo.

— Pomaknitev šol v višje plačilne razrede. Kakor znano, se poteguje učitelstvo že dolgo časa za izboljšanje mizernih plač; a ljudje, ki imajo dovolj denarja za vojašnice in kanone, imajo za to pravično zahtevo gluha nšesa. Lansko leto pa je deželni šolski svet sklenil, da vsaj nekoliko odpomaga žalostnim razmeram, da se pomaknejo nekatere šole v višje plačilne razrede, in je naročil deželni šolski svet, da prouči tozadevne razmere. Pravkar izvemo, da so bile nekatere šole pomaknjene v višji plačilni razred, in iz poročila seznamo, s kako „ljubeznijo“ se je deželni šolski svet oziral na šole na Spodnjem Štajerskem. In drugega v prvi plačilni razred je bilo pomaknjenih na Gornjem in Srednjem Štajerskem 31 šol, na Spodnjem Štajerskem cele — 3 (Sv. Jernej pri Muti, Razbor, Svetina); iz tretjega v drugi plačilni razred na Gornjem in Srednjem Štajerskem 48, na Spodnjem Štajerskem 41. (Pripomnimo, da je v nemških delih Štajerske bilo itak že poprej prav malo šol v III. plačilni razredu!) Tako se v štajerskem deželni šolskem svetu in deželni odboru deli pravica!

— Šolska rest. G. Jože Kramar, učitelj v St. Vidu, je premeščen v Plešivec. Na njegovo mesto pride učitelj g. Fr. Pogačnik.

— Ljudska kri teče drugod za splošno in enako volilno pravico. Gotovo toliko, če ne več interesa, kakor n. pr. Čehi, imamo mi spodnještajerski Slovenci na izvojevanju volilne reforme! Ali pa se ganemo? Ali smo priredili že kak shod z izključno temo o volilni pravici? Če ne zahtevamo, kdo bo tako neumen, da nam jo da? Ali pa se, kakor vedno, zanašamo na to, da nam jo izvojnijejo drugi? Sedaj je čas: govori naj narod, v vsaki vasi, v vsakem večjem kraju naj se prirede shodi za splošno in enako volilno pravico! Voditelji naroda, tukaj je polje vašega dela!

— Poslanec. — Iz je tožen radi razžaljenja časti, in sodišče zahteva od deželnega zbora njegovo izročitev.

— St. Lenart v Slov. goricah. Bridka izguba je zadela dne 4. t. m. deželni svetnik g. dr. Kronvogla. Sporočali smo že, da se je njegova blaga soproga težko ranila s samokresom, ki se je slučajno sprožil. Umrla je v bolnišnici v Mariboru. Lenartani in vsi, ki so blago in obče priljubljeno gospo poznali, čutimo globoko žalost, ki mora navdajati njenega soproga. Naše iskreno sožalje, ljubeznivej gospé pa blag spomin!

— V Praprotnem nad Hrastnikom sta umrla tekom 4 tednov posestniku Janezu Urbajsu sin in hči na vročinski bolezni. Čuden slučaj je, da sta umrla oba na petek in oba natančno ob 6. uri zjutraj. Vrelega moža iskreno obžalujemo na preveliki nesreči.

— Na Dolu pri Hrastniku je raztrgala mlatilnica sinu kmeta Ramšaka desno roko, da so mu v celjski bolnici isto v zapestju odrezali.

— Zborovanje polit. društva „Sava“ na Vidmu v nedeljo 5. novembra 1905 se je vršilo nepričakovano burno. Pri volitvi odbora so nastale hude kontroverze, iz katerih krajev naj bodo vzeti odborniki. Med govorom dr. Korošca je bilo tako hrupno, da je moral govornik svoj govor o polit. položaju skrajšati in da se je prekinilo zborovanje. Kje se bo občni zbor nadaljeval, odloči novoizvoljeni odbor.

— Brežice. Občeznana trgovina pokojnega g. Franceta Varleca je prevzel na istem prostoru pod svojim imenom g. Josip Boecio, strokovno izobražen ter gmotno dobro stoječ mož.

— Brežice. Splavičarji gornje Savinjske doline imajo letos težavno stališče; vedno so izpostavljeni nevarnostim, ki jim prete pri Brežicah. Veliko splavov je že ponesrečilo radi protipostavne zgradbe začasnega mosta pri Brežicah, in še nič se ne kaže, da bi hotela vlada svojo malomarnost poravnati. V soboto so zopet 3 splavi gospoda Klančnika iz Mozirja ponesrečili pri odprtini, ki meri kakih 10 m, skoz katero bi morali plavati splavi tudi 15 m širskosti. Ako napravi kmet čez kako lužo brv, mora imeti „komisijo“ in pozovejo se izvedenci na njegove stroške, magari iz Afrike. V Brežicah pa so napravili začasni most brez vprašanja izvedencev, in sedaj ovira ta most promet na Savi v škodo našemu itak ubogemu ljudstvu iz Savinjske doline. Namestnija v Gradcu ve o tem, da se krajša pravica slovenskih splavičarjev in nima toliko moči, da bi odstranila zapreko. Podjetje je bajne židovsko. Slovenski poslanci, poprašajte namestnika, hoče-li ščititi splavičarje pred nezgodami?

— Šoštanj. V nedeljo, dne 12. t. m. priredi „Šoštanska narodna godba“ veliki Martinov koncert na lok v veliki dvorani „hotela Avstrije“. Na sporedu so jako lepi komadi slovanske glasbe. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Teharje. Krajni šolski svet teharski si je v svoji seji dne 22. oktobra t. l. načelnikom izvolil g. Jožef Rebova, posestnika v Čretu in njega namestnikom g. Ignac Cajhna, gostilničarja v Teharjih. Krajnim šolskim nadzornikom je imenovan g. dr. Franjo Štor, graščak na Teharjih. Ta imena so porok, da se bode pač marsikaj na dobro ukrenilo v procvit teharske šole.

— Sv. Anton v Slov. goricah. „Štajerc“ ima tukaj prav pridne odjemalce. Trojiški pek Schütz pošilja list z možakom, ki nam nosi zemlje, k nam. A jasni se, in se bo še bolj! — Na naši pošti je neka dama zahtevala 2 poštni spremnici. Gospod poštar jej da, a nemške, a dama jih noče sprejeti, poštar se opravičuje, da si je nakaznice pri sosedni pošti pri Trojici izposodil. Ali si ni mogel izposoditi dvojezičnih, odnosno ali ni vsaka pošta dolžna, imeti dvojezične nakaznice? — Sneg je tudi pri nas veliko škode napravil, osobito pri sadnem drevju.

— Iz Dobrne se nam p.še: Ker so celjski nemškutarji — ne vemo, iz kakih vzrokov — že pred več časom raznesli vest, da so občinske volitve na Dobrni končale nengodno za slovensko stranko, naznanjamo vsem, ki se zanimajo za napredek dobrnskega Slovenstva, da še volitev letos sploh ni bilo. Kadar pa bodo, hočemo poskrbeti, da se nemščurji ne bodo imeli kaj veseliti.

— Nadomestne volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu. Volilni imeniki za te volitve so v svrhu event. ugovorov od dne 6. novembra do inkl. 20. novembra za celi zbornični okraj v pisarni trg. in obrtne zbornice v Gradcu, Neutorgasse 57, I. nadstr., in za vsak davčni okraj (izvzeta sta mesto Gradec in graška okolica) pri c. kr. davčnih uradih na upogled. Ugovori se imajo izročiti pismeno in neposredno pri c. kr. volilni komisiji za trg. in obrtno zbornico v Gradcu, Neutorgasse 57, I. nadstr., v zgoraj navedenem roku, in sicer se imajo oddati najdalje do 20. novembra 1905 pred zaprtjem pošte na c. kr. pošti. V ostalem opozarjamo na tozadevni razglas v inseratnem delu.

— Ustanovitev privatne nemške šole na Pragerskem je deželni šolski svet odobril.

— Na Dunaju je umrl bivši štajerski deželni poslanec vitez Kraus, predsednik nemškega „Schulvereina“.

— Umrl je dne 5. t. m. v Gradcu bivši deželni šolski nadzornik, dvorni svetnik Ivan Aleksander Rožek v starosti 81 let.

— Jadranska banka v Trstu. Pred dobrim letom se je raznesla vest, da se namerava ustanoviti v Trstu velik narodno-gospodarski zavod pod zgornjim imenom, ki bi mogel v najkrajšem času konkurirati z vsemi drugimi denarnimi zavodi na vsakem polju. Združili so se Slovenci in Hrvatje. Nemško časopisje je dvignilo takrat tak krič, kakor da je nemški Belt v nevarnosti. Ideja pa je dobila podlago — 2500 delničarjev po 400 K, tako da znaša glavnica 1.000.000 K. Dne 29. m. m. se je vršil ustanovni občni zbor, na katerem so bili v odbor voljeni možje, katerih imena nam jamčijo, da bode jadranska banka vspešno in vztrajno delovala. V upravnih odbor so voljeni: predsednikom vit. pl. Vuković, hrv. deželni državni poslanec, podpreds. dr. Gregorin, dalje so voljeni Ante Bogdanović, veletržec v Trstu, Ivan Gorjup, veleposestnik, Ivan Hribar, ljubljanski župan, Tomo Kosović, lastnik ladjevja v Trstu, dr. Radoslav Kyekić, odvetnik v Trstu, Ladislav Pečanka, ravnatelj „Ljubljanske kreditne banke“, Gracijan Stepančič, trgovec v Trstu, Tomo Stipanović, ravnatelj „Banke i štedione za Primorje“, dr. Verbanić, vseučilišni profesor in narodni zastopnik v Zagrebu. V bankino nadzorstvo so voljeni: Gj. Vuković, trgovec v Trstu, Henrik vit. Bačić, predsednik „Banke i štedione za Primorje“, Hektor Polić, zastopnik agenture Mate Polića v Trstu, dr. Otokar Rybář, odvetnik v Trstu in Jožef Ulčakar, ravnatelj „Tržaške hranilnice in posolilnice“. Ravnateljem banke je imenovan Makso Antić, knjigovodjem Milan Bogady, blagajnikom Jernej Pintar in dopisnikom Avgust Tosti. „Jadranska banka“ uraduje v ulici Nicolo Machiavelli št. 26, v I. nadstr. Da raste in procvita ta naš gospodarski stebel na jugu, da se uspešno upira prodirajočemu nemškemu zmaju, to je danes naša vroča želja.

— „Slovenska Matica“ izda za leto 1906 sledeče knjige: 1. Zbornik za l. 1906. Zvezek VII; 2. Letopis za l. 1906; 3. Jos. Apih: Začetek osvobodjenja slov. kmeta; 4. dr. K. Strekelj: Slov. narodne pesmi 10. snopič; 5. Tolstoj-Govekar: Moč teme (III. zvezek cikla: „Iz svetovne književnosti“); 6. dr. Jos. Vošnjak: Spominj II. del; 7. Knezove knjižnice XIII. zvezek.

— Demonstracije na dunajskem vseučilišču. Dne 4. novembra opoldne so bile velike demonstracije zaradi obletnice inomoških izgredov. Prišlo je do spopada med nemškimi in slovanskimi dijaki, ker so prvi zahtevali, naj se slo-

vanski dijaki pri petju „Wacht am Rhein“ odkrijejo. Sprva so nemški burši potisnili slovanske dijake iz avle, a pozneje so združeni slovanski in laški vseučiliščniki dobili premoč.

— **Znani italijanski kipar v Genovi**, Ahil Ganetta, je umrl.

— **Nižjeavstrijski deželni šolski svet** je sklenil, da se morajo nazivati vse učiteljice po nižjeavstrijskih ljudskih in meščanskih šolah „gospe“, ne glede na to, če so omožene ali ne.

— **Odvetnik tožen zaradi oduševstva**. Na Dunaju živi odvetnik dr. Nemeček, Čeh. Ta je posojeval mladim svojim rojakom, ki so nastopali državne službe na Dunaju, denar za toliko dobroto, da je iznesla dolžnikom po 138% do 277% na leto. Nazadnje ga je eden dolžnikov ovadil in prišlo je do javne kazenske razprave, ki je spravila na dan, da dr. Nemeček nima odvetniškega dela prav nič, nima nobenega uradnika, sam ne dela nič, kakor k večjemu zadolžnice, kedar komu sam kaj posodi! Živi pa od lepega poljedelskega zemljišča, katero ima na Češkem. To posestvo je dolgo sam in osebno obdeloval, pozneje pa si je pridobil pravico odvetništva, pa opravljal je poleg svoje pisarne obrt — klobasarja. Ta kmet-klobasar-odvetnik je bil od tožbe zaradi oduševstva oproščen, ker ni spravljal nobenega dolžnika v gospodarsko, pogubo. Razprava pa je razkrila, da dr. Nemeček v obče ni duševno zmožen biti odvetnik. Vpisan je pa v imeniku dunajskih odvetnikov s pisarno v najbolj imenitni sredi Dunaja. Tak je torej eden dunajskih odvetnikov.

— **Za plesalke**. Za letošnjo sezono niso obleke z vlečkami več v modi. V modi so kratke obleke z visokim pasom.

— **Dne 30. in 31. m. m.** se je vršilo zborovanje avstrijske socialne demokracije, na katerem je prišlo do ostrega spopada med nemškimi in češkimi sodrugji. Češki sodrugji so zahtevali ravnopravnost in enakoveljavnost čeških organizacij. Ker pa nemški socialisti ne morejo zatajiti svojega nemškega duha, ki hoče vse nadvladati, jim je dunajski češki delegat očital, da v vprašanju čeških šol na Nižje Avstrijskem ne spopadajo svoje dolžnosti. Odgovarjal mu je v ostrem, žaljivem tonu dr. Adler, ter jim zaklical naposled: Ne skušajte v tem trenutku naše potrpežljivosti! (Ugovor na češki strani). Ostro mu je odgovoril češki delegat Nemeček, rekoč med drugim: Grožnje nas ne strašijo, iz teh smo vzrasli, teh se ne bojimo. Nismo prišli zahtevati česa, kar bi ne odgovarjalo načelom stranke, a kar zahtevamo, je upravičeno. Siti smo tega, da bi bili mi naklo in vi kladivo (burno pritrdjevanje), in ne bojimo se groženj. Če se misli postopati tako, je izključena nadalje vsaka skupna diskusija. (Zopet burno pritrdjevanje na češki strani). Ne zahtevamo nič več, kakor samo pravice, ki jih imate vi. In če pride do najskrajnejšega, s čemur se je grozilo, ostane vendar socialni demokratje. A vaša dolžnost bi bila, da bi bili i vi to vedno! — Ta debata je karakteristična, ker kaže, da so češki socialni demokratje prišli do uverjenja, da nemško vodstvo hoče terorizirati slovanske organizacije. Ali nimamo istega slučaja pri poljskih socialnih demokratih v Nemčiji, ki istotako ne morejo skupno z nemškimi sodrugji, a so radi tega baš tako dobri, če ne boljši socialisti? Kdaj pa bodo naše slovanske organizacije prišle povsod do tega, da bi se ne samo ne zadržavale pasivno pri upravičenih naših narodnih zahtevah, ampak bi se istih po njih časopisih celo ne napadalo? Kdaj bodo se socialistična vodstva v Mariboru, Ptuj in drugod otresla nemške patronance?

— **Avstro-Ogrska** je postala vsled ločitve Norveške od Švedske druga največja država evropska. Doslej je merila Rusija 5.427.590 km², Švedsko-Norveška 772.828, Avstro-Ogrska z Bosno 676.648 km². Sedaj stopi, kakor rečeno, naša država na drugo mesto, in za njo pridejo: Nemčija z 540.483 km², nadalje Francosko, Špansko, Švedsko, Norveško, Veliko Britansko, Italija in Turčija (brez Bolgarske). Seveda so všteti tukaj samo evropski deli držav.

— **Iz Djakova** v Slavoniji se nam piše: Pri vas imate že hudo zimo, tukaj pri nas pa je zrak še tako vroč, da se je dne 2. t. m. zgodilo sledeče: Sodnijska komisija se je peljala na vozu domov; doleti jih nevihta in treščilo je v voz. Nesreče ni bila nobena. — Dne 29. oktobra je padlo nekoliko snega, a sedaj je že zopet najlepše vreme.

— **V kateri starosti se največ čita?** To vprašanje je rešila javna knjižnica v Cambridgu z natančno statistiko. Štirinajstletni prečitajo povprečno na leto 43 knjig; z 20 leti čitajo na leto 59 knjig. V 30 letu se čita največ, namreč do 174 knjig na leto. V poznejših letih veselje do čitanja pojema. 50letni odjemalci prečitajo na leto po 27, 60letni po 15, v poznejši starosti pa le po 14 knjig.

— **Znani ruski nihilist knez Krapotkin** javlja svojim prijateljem, da se vrne vsled splošne amnestije na Rusko, da bo pa večkrat šel nazaj na Francosko in v inozemstvo.

Društveno gibanje.

— **Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj** ima svoje glavno zborovanje v nedeljo, dne 91. t. m. pri Sv. Frančišku Ksaveriju ob 11. uri dopoldne po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednikov. 2. Dopisi. 3. Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“. Poroča g. Praprotnik. 4. Lepopisje po Levčevi Metodi. Razpravlja g. Kelc. 5. Poročilo o društvenem delovanju v minuli društveni dobi: a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Gostje dobro došli! Glede skupnega kosila je javiti vsaj nekaj dni poprej g. Terčaku, nadučitelju v Ksaveriju. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Konjiško učiteljsko društvo** ima svoje glavno letošnje zborovanje v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v Konjicah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Letno poročilo tajnika. 4. Letno poročilo blagajničarice. 5. Vprašalna skrinjica. 6. Volitev novega odbora. 7. Predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— **Akad. društvo „Triglav“ v Gradcu** si je na zadnjem občnem zboru izvolilo sledeči novi odbor: predsednik: stud. techn. V. Plehan, podpredsednik: stud. iur. M. Kranjc, tajnik: stud. phil. Jos. Pirnat, blagajnik: stud. med. V. Fanjšek, knjižničar: stud. phil. R. Cimerman, gospodar: stud. iur. M. Hrašovec, odbor. namestnik: stud. phil. J. Kelemina.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** si je izvolilo na svojem I. rednem občnem zboru dne 25. vinotoka sledeči odbor: predsednik phil. Ivan Prekoršek, podpredsednik iur. Fran Lipold, tajnik iur. Josip Pučnik, blagajnik iur. Hugon Robič, knjižničar phil. Josip Glonar, gospodar phil. Janko Leskošek; namestnika: iur. Herbert Kartin in med. Mirko Černič; pregledniki: iur. Albert Kramer, phil. Bazilij Mirk in tehnik Anton Bojec.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** priredi svoj II. redni občni zbor v sredo dne 8. t. m. s sledečim vspešnim: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Razdelitev društvenih trakov. Poročilo klubov in odsekov: a) izobraževalnega, b) tehniškega, c) pevskega kluba, d) informacijskega, e) podpornega odseka. 5. Proračun za zimski tečaj. 6. Slučajnosti. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Lokal: Hotel Schimmel. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Slov. katol. akademsko društvo „Danica“ na Dunaju** je na svojem rednem občnem zboru izvolilo sledeči odbor: predsednik ljud. Vagaja, stud. phil.; podpredsednik Ivan Dolenc, stud. phil.; tajnik Anton Skerbec, stud. iur.; blagajnik Josip Dular, stud. eksp. akad.; knjižničar Fran Miklavčič, stud. eksp. akad.; gospodar Janko Vidic, stud. iur.

Dopisi.

V Šmarju pri Jelšah se že nekaj let sem ni število hiš pomnožilo. In kakor v sličnih razmerah drugod, mora tudi pri nas nastati potreba pomnožitve stanovanj. Sploh se pa ne more nobeden kraj razvijati, če se predvsem ne skrbi, da so prilična stanovanja ne le v ravno zadostnem, marveč nekoliko večjem številu na razpolago. S tem se najemnike, ki so vsled službe na kraj navezani, zadovolji, a se tudi druge privabi k naselitvi. V mičnem Šmarju so vse razmere dane, da bi tudi to zadnje lahko v zadovoljivem obsegu trgu koristilo, a stanovanj ni. Češče je že kak upokojenec šel drugam uživati mirovnino, čeprav bi bil rad tu ostal ali se tu naselil, tudi komaj došli letoviščarji so zopet morali trg ostaviti, ker nobenemu teh ni bilo mogoče s stanovanjem vstreči. Da bi se zidanje novih hiš pospešilo, je občinski odbor trga lahi ali že prej sklenil, da se vsem novim stavbam s stanovanji na posebno prošnjo lastnikov odpuste občinske doklade k hišnim davkom za dobo 12 let.

Enak sklep je dosegel trški župan tudi glede okr. doklad pri okrajnem zastopu. Novim hišam se nudi torej velika ugodnost. In vendar se nič ne gane.

Govori se še, da je domača posojilnica res nekdanj nekaj sklenila, kar je vzbujalo up, da se odloči za novo stavbo. Ali sklep je ostal le sklep. Je že tako, in čuditi bi se morali, če bi sploh drugače bilo. Drugod kreditni zavodi tudi v tej smeri vrlo delajo.

Neumestno konzervativizem ali nekaj drugega pa pri nas gospoduje. Tržani iz prozornih vzrokov ne bodo novih stanovanj pripravljali, ker so zadovoljni, da imajo obstoječa brez skrbi vedno jako ugodno oddana.

Zato je namen tega dopisa nedomačine opozoriti na izvanredno ugodnost, ki se tukaj novim hišam nudi, ter s tem koga privabiti, da v Šmarju vsaj eno hišo s 4 ali 6 stanovanji zgradi. Nikogar nočemo prizadeti, marveč sebi, trgu koristiti.

Stavišča so na razpolago, zidivo tu in obrestovanje stavbene glavnice ni le zagotovljeno, marveč bo boljše kakor v mestu. Kaj pa, ko bi zadruga „Lastni dom“ hotela prihiteti na pomoč?

Spodnja Polskava. Spregovoriti nam je o občinskih volitvah. Pozivljali smo zavedne kmete, da se udeležijo občinskih volitev na Spod. Polskavi, katere so se vršile 23. oktobra. Ali naš glas je bil glas vpijočega v puščavi. Zmagali smo sicer v I. razredu. Da smo propali v 2. in 3. razredu, smo krivi sami, ker se nismo prav nič brigali za volitve. Dan pred volitvijo smo spravevali zavednejše kmete, katere odbornike da bomo volili; odgovarjali so nam, da ne vedo, in tako se je zasigurala nemčurska zmaga. Sramota je za nas kmete, ki puščamo in prodajamo občino našim „Nemcem“ in nemškutarjem, v tem, ko vse sosedne občine volijo vrlo narodno in so v poštenih slovanskih kmečkih rokah. Zgled agitacije naj bi nam bila nemčurska stranka. Župan Stefan Rudolf je čutil, da se mu županski stolec maje, zato je sestavljal teden pred volitvijo imenik novih odbornikov, njegovih „sužnjev“. S tem imenikom je „Posilinmec“ in Steinklauberjev hlapec Anton Samastur agitiral po Polskavi in po Pragerskem. A v veliko presenečenje župana so volili Pragerčani večinoma po svojem okusu. Spravili so v občinski odbor čevljarja Sagadina, naročnika „Štajerca“, kateri sovraži in zabavlja ob vsaki priliki čez vse, kar je slovenskega. Imamo pač dovolj poštenih in dostojnih slovenskih mož. V prihodnje volite še Pota in krojača Golaža; to bodo 3 junaki, ki bodo delali v obč. odboru „parado“. V I. volilnem razredu je zmagala slovenska stranka. Hoteli so v odboru tudi Steinklauberja, a mož je dobil cele 3 glasove. Odlikovali so se v agitaciji za „nemško“ stranko tudi Prošek, žel. uslužbenec, mizar Pučnik in kovač Zeder, ki bo menda odslej podkaval konje edino „Nemcem“.

Mi pa smo mirno gledali in doma ostali, ker se ne zavedamo svojih pravic in smo tako primorani hlapčevati nasprotnikom in rediti gada na svojih prsih. A zagotavljamo vas, da je bila to poslednja nemškutarska zmaga na Sp. Polskavi.

Gospodarstvo.

Molj pri čebelah, kako ga zabraniti?

Največji škodljivec pri čebelah je gotovo molj. Od rane spomladi do pozne jeseni vidiš poletavati njega metulje ob večerih okoli ulnjaka. Samica se pa med tem ukrade v kakšen kot panja ter ondi znese množino drobnih jajčic. Iz teh se izleže kmalo nebrojno gosenic, katere se brzo podajo na delo v — satovje. Kmalu pregrizejo steno iz voska in uničujejo vso zalogo. Navrh pa še prepredejo z svojo mrežo vse, tako da se čebele vsled tega ne morejo prosto gibati. Razume se, da pri slabih ulnjakih stori molj toliko, da čebele docela obnemorejo.

Tukaj je treba za časa pazljivosti, dokler se še sovražnik ni ugnjezdil. In sicer svetuje neki češki list sledeče sredstvo: V ulnjaku ali pred njim se na večer postavi mala posodica z oljem, kakor za luč. Na večer se ta luč prižge, nkar bodo moljevi metuljčki trumoma prileteli k luči in nato v posodici olja obležali. Na ta način se lahko za časa zabrani, da se ta zalega ne zaredi in razširja. Seveda se mora paziti, da luči veter ne ugasne in pa da je na varnem, vsaj glede požara, kateri se bi lahko zanetil.

Pomoček zoper strup od ose ali čebele.

Zoper strup od enakega mrčesa se priporoča takoj po vpičenju odrezati nekaj čebule in jo držati ali privezati na rano. Ta nato ne bode veliko skelela, tudi oteklina se ne bode znatno razširila.

Zoper znoj v obuvalih.

Popotnik in mnogi, ki mora v letnem času potovati, vé, koliko neugod mu je prestatati posebno radi vročine v obuvalu. Da se temu vsaj nekoliko odpomore, svetuje se v nogovici ali „obujke“ v jutru pred obuvanjem vsuti nekoliko zdrobljenega galuna. Ta ima lastnost, da suši znoj in tako prepreči morebitno vnetje kože.

Glavobol kot nasledek vročine.

Glavobol je v sedanjem času nekaj navadnega. Brani se ga človek z različnimi hladili, tako s pižami, jedmi in obkladki. Ker kmet tega ne more po volji storiti, svetujemo mu vsaj nekaj domačega: Za pijačo si oskrbi, če mogoče, kisló vodo, katero pij (če tudi samo, z naravnim vinom seveda je boljše). Slaba voda in mleko v tem slučaju ne dela dobro.

Jed naj bode bolj lahko prebavljiva, naj-boljša je rastlinska. Človeku takrat itak ne diši, razun kaj hladilnega. Najboljše je vzeti nekoliko špinače, kolerabe, zelja ali kaj enakega in to k trohi mesa pridružiti, ker le tako more bolnik zavživati meso.

Kadar pa je morebitno vnetje želodca in če v že minulo, treba dati bolniku kaj bolj krepilnega. Velja za to — v pravej meri — naravno vino in bolj kisle jedi. Po teh se bode želodec izboljšal in v par dneh popravlil.

Pač pa je svariti — kakor vselej — dajati bolnikom kakoršnegakoli — žganja! To zapre ves život, da vse obleži v njem. In kaj je temu nasledek? Huda bolezen gotovo, če ne nagla smrt! Toraj bodimo previdni pri takih bolnikih!

Veliko pomorejo tudi obkladki. Ti naj bodo od raznovrstnega listja, najboljša je gotovo bezgovo listje. Ko se v vročnici obkladek ugrije, vzame se drugi, dokler se bolezen ne potolaži. Tega nasveta nam gotovo nobeden zdravnik ne bo odsvetoval.

Pohorski.

Politični pregled.

— **Državni zbor** bo sklican, kakor poročajo listi, na dan 28. t. m.

— V **štajerskem deželnem zboru** je predložil deželni odbor poročilo o predlogu poslanca Roša, naj se ustanovi v Trbovljah slov. meščanska šola. Dež. odbor odklanja predlog s svojega principijelnega stališča, da se ne dovoli na Štajerskem nobena meščanska šola več, dokler se te vrste šole popolnoma ne reorganizirajo. Seveda sedaj, ko so nemški naši sodeželani že nasičeni, sedaj se postavi dež. odbor na to principijelno stališče. — Posl. Stiger predlaga zidanje železniške proge Maribor-Zeleni travnik (Wies). — V vinorejski odsek so voljeni izmed slovenskih poslancev dr. Jurtela, Kočvar in Roškar. — Posl. Resel in Schacherl predlagata strogi zakon glede olajšave pri šolskem obisku. — Poslanec Wastian in Stieg predlagata večjo podporo kmetijski družbi za povzdigo reje perutnine. — Posl. Lenko predlaga ustanovitev dež. bolnišnice v Slov. Bistrici.

— V **kranjskem deželnem zboru** se vrši debata o splošni in enaki volilni pravici. Slovenski poslanci obeh strank glasujejo zanj, zastopnik veleposestva, Nemec grof Barbo pa govori proti nje razširjenju.

— V **češkem deželnem zboru** so združeni nemški poslanci in veleposestniki zavrgli predlog o splošni volilni pravici. Tukaj se je končno pokazalo, kako „čuti“ češko veleposestvo s svojim narodom!

— **Krvava sobota v Pragi.** Dne 4. t. m. se je vršila velika demonstracija delavstva za volilno pravico. Prišlo je do krvavih spopadov z redarstvom, ki je potegnilo sablje. Nad 19 oseb je težko ranjenih. Ves srd delavstva se obrača v prvi vrsti proti Nemcem, ki so v zvezi z veleposestvom odklonili v deželnem zboru predlog o splošni volilni pravici.

— V **Pragi** so se dne 5. t. m. demonstracije ponovile. Nad 10.000 oseb se je zbralo na ulicah. Napadli so redarje. Ti so streljali. Nato se je množica razkropila v predmestja. Zvečer je moralo priti vojaštvo, ki je razdrlo barikade, katere si je zgradila množica. Demonstrantje so napadli nemško gimnazijo v Kralj. Vinogradih. Govori se, da bo proglašeno obsedno stanje.

— **Dne 5. t. m.** so se vršile velike demonstracije za volilno pravico v Gradcu, Celovcu, Ljovu, Brnu in drugod. Izvršile so se povsod mirno, razun v Pragi.

— **Češki poslanec Klofač** je pisal dr. Heroldu pismo, v katerem zahteva, naj se takoj skliče češki narodni svet, da se organizira ves češki narod za splošno in enako volilno pravico.

— **Splošna volilna pravica.** Kakor poročajo listi, se je odločil cesar, da se uvede za Avstrijo splošna in enaka volilna pravica. V ministrstvu baje že izdelujejo tozadevno predlogo za državni zbor.

— **Dne 3. t. m.** se je vršil na **Dunaju** shod za splošno volilno pravico, katerega se je udeležilo nad 15.000 oseb. Po shodu so šli udeležniki pred parlament. Na ulicah so govorili razni govorniki, med drugimi posl. Daszynski. Hoteli so pred cesarski dvorec, a policija je zastavila pot, in prišlo je do spopada. Nad 50 oseb je bilo težko ranjenih. Krvavi spopadi med množico in policijo so trajali čez polnoč.

— **Revolucionarno gibanje na Ruskem** vkljub izdanemu carjevemu manifestu ni ponehalo. Še vedno se poroča o krvavih nemirih in bojih. Srd ruskega naroda se obrača v prvi vrsti proti Židom.

— **Diktator Witte.** Razni listi pišejo, da ima grof Witte neomejen vpliv na carja, in da se mu morajo pokoriti celo veliki knezi. Da je prišlo do manifesta, je glavna zasluga Witteja, ki je carju predložil poročilo o položaju, v katerem je priporočal ravnopravnost vseh Rusov brez razlike vere in narodnosti, in je formuliral svoje predloge v 5 točk: 1. da se iskreno in pošteno izvede načelo državljanske svobode, 2. da se prekliče izjemno stanje, 3. da bodi delovanje vladnih organov jedinstveno, 4. da se ustavijo vse represalije proti delom, ki očitno niso nevarna za državo, 5. da se proti delom, ki so nevarna za državo, postopa na temelju zakona in moralnega sporazuma z razumno večino družbe. — Govori se tudi splošno, da je posledica Wittejevega reformnega dela odpust Pobjedonovceva, koji korak je ruska družba z veseljem pozdravila. Baje bo na zahtevo Wittejevo odpuščen tudi Trepov.

— **Izšel je carski manifest o amnestiji**, ki dovoljuje popolno pomiloščenje vsem političnim zločincem, tudi takim, ki so se pregrešili proti carju in osebam carske hiše.

— **Knez Obolenski** je imenovan za višjega prokuratorja sv. sinode.

— **Veliki knez Aleksander Mihajlovič** je odstavljen od predsedstva v upravi trgovinske mornarice.

V **Kišenevu**, znanem nam že po izgrelih proti Židom, se je uvedla zopet grozovlada proti njim. Množica je razjarjena do skrajnosti, železnica je v njenih rokah, da ne more nihče ubežati. Žide vlačijo iz skrivališč in jih mečejo v plamen hiš, ki jih zažigajo. Revolucionarji so se polastili pušk in kanonov ter streljajo v hiše židov.

— **Radi spopadov** med dijaštvom na dunajskem vsenčilišču je senat sklenil, na nedoločen čas zapreti univerzo.

— **Knez Nikola** je s posebnim razglasom dal Črni gori ustavo.

— **Francoski senat** je določil razpravo o ločitvi države in cerkve na dan 9. t. m.

— Na **Kitajskem** so umorili dne 28. okt. 5 ameriških misijonarjev, dalje dva moža, dve ženski in eno dete.

— **Vprašanje, ali bodi Norveška kraljevina ali ljudovlada**, še vedno ni odločeno. Mnogo oklicev je izdanih, ki se izjavljajo za kraljestvo. Izdan je pa tudi oklic za ljudovlado, podpisan od 200 oseb. Ljudstvo se izjavlja za ljudovlado.

— V **koprivniškem okraju na Hrvatskem** se imajo dne 9. t. m. vršiti volitve v hrvatski sabor. Združena hrvatsko-srbska opozicija kandidira vrlega narodnega borca dr. Potočnjaka, znanega nam iz časa Kkuenovega banovanja. Madjaroni si niso upali postaviti enega svojih kandidatov; ponudili so zato kandidaturo zagrebškemu županu dr. Amrušu, ki ga je dvignila na županski stol hrvatska opozicija in ki je zastopal mesto Zagreb pri odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani. Dr. Amruš je kandidatura iz madjaronskih rok sprejel. Kaj naj si mislimo še po takih dejstvih o hrvatskih razmerah in o Hrvatih-rodoljubih à la Amruš?

— **„Zveza ogrskih železničarjev“** je na željo hrvatskih železničarjev sklenila, da se ima glasiti naslov: „Zveza železničarjev dežel krone sv. Štefana“.

Raznoterosti.

— **Grozovita zakonska drama.** 21letna Antonija Krvatin iz Valmale pri Pulju se je omožila pred sedmimi leti z zidarjem Ivanom Celičem. Zakon je pa bil nesrečen. Takoj od začetka je pričel mož svojo 14letno ženo trpinčiti neprestano in je zahteval vedno denarja od nje. Pred nekaj meseci je izginil z doma in zapustil ženo z dvema otrokoma brez vseh sredstev. 30. julija t. l. je pa zopet prišel in prvo, kar je storil, je bilo, da je ženo tako pretepel, da je moralo orožništvo intervenirati in bi ga bili gotovo zaprli, da se ga ni usmili žena in prosila zanj. 2. avgusta je pa Celič prišel v hišo svojega tasta, kjer je iskala zapuščena in zametavana žena zavetja, in zahteval med grožnjami od žene 300 K. Ko se je vsled tega razvnel prepir, potegnil je Celič samokres in ustrelil na ženo, katero pa ni zadel. Žena je skočila vanj in ga razorožila, namerila na moža in ustrelila. Zadela je dobro. Ker je še dihal, zavlekla ga je v kuhinjo in ga tam toliko časa tolkla, dokler ni bil mrtev. In ko je videla žena, da je izginil in moža vsak sled življenja, pokleknila je pred njega, pomohila roki v še gorko kri svojega moža in se med groznimi kletvami omočila z njo trikrat svoje ustnice. Zaradi tega je stala v petek Antonija Celič pred porotniki v Rovinju. Z njo sta obtožena njena dva brata, češ, da sta s svojo sestro zavrtno napadla svojega svaka in ga pomagala ubiti. Vendar nesrečna žena vzame vso krivdo nase in trdi, da sta brata docela nekriva. Strahoto obuja njeno pripovedovanje o času, ko je ubijala svojega moža. Ona pravi: „Vem, da sem storila krivico, toda v onem trenutku je bila moja notranjost kakor spremenjena; bila sem tako močna, da bi bila ubila govedo in ko sem trpinčila nezvestno telo in potem truplo svojega moža, občutila sem sladko zadovoljnost, kot še nikdar v življenju. Zdelo se mi je, kot bi vsi pritrdjevali mojemu dejanju. Kri mojega moža me je opijala in to stanje me je obvladovalo dva dni...“ Obravnava o tej stvari se je pričela v petek v Rovinju in se je v soboto nadaljevala. Sodniki so obravnavo odgodili in se obtoženka Antonija Celič izroči v psihiatrično opazovalnico.

— **Kralj petroleja** John D. Rockefeller je daroval deset milijonov dolarjev šolskim oblastvom. To orjaško svoto je plačal s šest čeki, vsak po 1 milijon dolarjev, in z dvema čekoma po 2 milijona.

— **Nehvaležen lev.** Skozi londonske ulice se je selila menežarija. Neka žena se približa levji kletki in proži levu pol hleba kruha. Levu pa ni dišal kruh, ampak roka, in on zgrabi za darežljivo roko ter jo odgrizne. Ženo so prenesli v bolnišnico, in najbrž ne bo ozdravela.

— **994 let star časopis** je vsekakor najstarejši list na celim svetu, ime mu je Kin-Pan in izhaja na Kitajskem. Izprva je izšel le redkokdaj, od leta 1361 vsak teden enkrat, leta 1800 je postal dnevnik, zdaj pa izhaja že po trikrat na dan. Jutranja izdaja javlja le trgovske vesti, opoldanska izdaja je napolnjena s službenimi objavami, a večerna ima oglase in dnevne vesti. Kakor so sicer Kitajci trdovratni vsaki moderni napravi, tako trdovratno se drže tudi svojih novin, kajti le tako je mogoče, da izhaja „Kin-Pan“ že skoro tisoč let!

— **Rože, ki menjajo bojo (barva).** Najlepše rože sveta cveto na iztoku na Kitajskem, Japonskem in v Sijamu. Iztočno razplojevanje rož je najdivniji proizvod, kar si ga more človek misliti. Te rože menjajo bojo. V hladu je roža bela ko sneg, in ko padejo nanjo solnčni žarki, zardi. Če preneseš rožo iz hlada na solčno svetlobo, lahko opazuješ, kako se počasi in lepo spreminja boja. To menjanje traje uro in je odvisno od krepkejših ali slabših solnčnih žarkov. Najprej spremeni roža belo barvo v pepelnato, nato v belo-modro, roza in naposled postane temno-rdeča. Če jo preneseš nazaj v hlad, zopet menja počasi bojo v snežno belo.

— **Cesar in mizar.** Ko je bil nekdanj cesar na Ogrskem, je dovolil, da sme vsakdo k njemu. Tega dovoljenja se poslužil tudi neki mizar. Ko pride k cesarju, ga zaprosi, da bi svoje ime podpisal na slike, katere je prinesel seboj. „Ne morem ustreči“, reče cesar. „ker nimam pri roki ne svinčnika ne črnila“. „Nič ne de“, — reče mizar — saj imam jaz tukaj svinčnik“, ter potegne iz žepa debel tesarski svinčnik. Cesar podpiše na podano mu sliko svoje ime, ter reče: „No, kaj pa še želite?“ „Prosim, dajte mi svinčnik nazaj“, reče mizar. — Cesar je namreč pozabil vtaknil svinčnik v žep.

— **Čudna, a pametna odredba.** Okrožna oblast v Gladbachu na Nemškem je izdala odredbo, ki najstrožje babicam prepoveduje z novokrščenimi otroki obiskovati gostilne. Ob spodnjem Rennu je namreč ta navada že do skrajnosti pretirana. Babica nese otroka h krstu, z njo pa gre otrokov oče in oba botra. Po krstu obiskujejo vsakovrstne gostilne, praznujejo velikanski praznik, nosijo novokrščenca seboj, pijejo toliko časa, da so prav pošteno nadelani in da pridejo domov včasih — brez novokrščenca. Tudi pri nas je v nekaterih krajih taka navada, da se mora z vli-vanjem velike množine opojne pijače slovesno zaključiti velepomemben dan. Otroka sicer ne zgube na svojem potovanju, a da ga niso, so se večkrat čudili domači, ko so videli prihajati gn-gajočo se botro in botrčka.

— **Ljubezniv mož.** Odličen Anglež se je peljal s svojo ženo po železnici. „Draga ženka“ je začel. „se pač počutiš popolnoma ugodno v svojem kotu?“ — „Da, dragec, prav ugodno mi je.“ — „Prostora za noge imaš pač dovolj?“ — „Popolnoma dovolj, dobri moji!“ — „In prepiha ne čutiš od okna?“ — „Niti najmanj, moj skrbni možek!“ — „Potem, draga moja“, je mirno zaključil svoja izpraševanja, „hočem prostor menjati s teboj!“

— **Prva ženitna ponudba v ruskem časopisu.** Dosedaj je ruska cenzura brezobzirno črtala vsako ženitno ponudbo, ki jo je skušal prinesiti kateri časopis kot inserat. Ustava je prinesla tudi v tem pogledu rešitev. Prvo ženitno ponudbo je prinesel sedaj časopis „Petersburskija Vjedomosti“ z izrecnim privoljenjem cenzure, kar je zbudilo naravnost senzacijo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 4. novembra 1905: 7, 58, 25, 63, 42,
Dunaj, " " " 25, 1, 42, 16, 79.

Mlad trgovski pomočnik

in eden **učenec**

se takoj sprejmeta pri (556) 3-3

FR. KS. PETKU na Ljubnem v Sav. dol.

V manufakturni trgovini **Ferd. Sajovic v Kranju**

se sprejme

trgovski vajenec.

Prednost imajo dečki, ki so dovršili nekaj razredov gimnazije ali meščanske šole in niso stari pod 14 let. Učni čas po dogovoru.

Vstopi se lahko takoj. (570) 1

Inteligentni okrajni zastopniki

z malo kavcijo proti stalni plači in proviziji se
za svetovno tvrdko takoj sprejmejo.

Ponudbe blagovoli se pošiljati pod **svetovna**
(566) **tvrdka** na upravnništvo tega lista. 2-2

Kupujte narodni kolek!

Šunka

s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča
brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr.,
prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti
45 kr. kilo. Salame dunajske 80 kr., la Krakovske
fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr.,
la ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld.
80 kr. kilo, velike kranjske fine klobase po 20 kr.
— Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste
po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet
(Essenz) narurni, liter 2 gld. — Kislá repa kila
7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago
pošilja po povzetju od 5 kil naprej

JANKO EV. SIRC, prekajevalec in
razpošiljalec živil v KRANJU.

(55) 11-10

(550) 52-3

?

Kdor hoče prodati proti goto-
vini vsakršno število **friz** (de-
ščie), **oglje** bukovega lesa,
potem borove, mecesnove, bu-
kove, jelkove, **hlode**
smrekove in
hrastove

== naj se obrne na: ==

Nova industrija
za lesne izdelke

v Ljubljani, cesta na Rudolfovo
železnico štev. 47.

Sprejme se s 1. decembrom ali tudi poprej prodajalka

ki zna obenem tudi šivati, v trgovino v več-
jem trgu. Plača po dogovoru. Kje? pove uprav-
(553) 3-3 ništvo tega lista.

Pristnega —

Ljutomercana

(544) 5-5

letnik 1902, 1904 in 1905,
pridelek iz lastnih vinogra-
dov, ponuja v sodih od 56 l
naprej po zelo ugodnih cenah

Ivan Kočevár, posestnik
v Središču, (Polstrau).

Na račun

(576) 2-1

sprejemem
dobro gostilno ali
manjšo trgovino
takoj. Pisma pod:
A. O. poste rest.
Ortenek, Dolenjsko.

Sprejmeta se

takoj spreten **trgovski pomočnik**
in **učenec** z dobrimi spričevali, slov. in nem.
jezika ter pisave popolnoma zmožna, v trgovino
(534) 3-2 mešanega blaga pri

Franju Osetu na Vranskem.

(511/a) 104-8

Priloge za valjanje
perila (valjarje), -
pralne stroje, stroje
za izžemanje, omare
za led najboljše kon-
strukcije daje
tvrdka

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Prodajalka

izurjena v špecerijski stroki, katera bi bila prva
v veliki špecerijski trgovini, se takoj pod lepo
plačo po 40 kron na mesec in vsem oskrbovalstvom
t. j. živež in stanovanjem i. dr. sprejme; ponudbe
naj se določijo pod številko **500 B. C.**,
(560) 3-3 poste restante Celje.

Oddaja stavbe

enonadstropnega šolskega poslopja na **Polzeli**
z 2 učnima sobama, eno sobo za učila in konfe-
rence in dvoje učiteljskih stanovanj vsako z
2 sobama in kuhinjo in s kletmi.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila
13. novembra 1905 ob 10. uri predp.
v šoli na Polzeli. Stavba se bo oddala le
enemu glavnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 39387 K 14 v.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbenih načrtov,
stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih
pogojev je v upogled razpoložen v šoli na Polzeli
in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo)
v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe
položiti 3939 K varščine.

Krajni šolski svet na Polzeli
dne 29. oktobra 1905.

(559) 4-3

Načelnik: Franc Turnšek.

†

Z neizmerno žalostjo javlja **dr. Josip Kronvogel**, dež. sodni svetnik
v Št. Lenartu v Slov. gor., v lastnem in v imenu vseh sorodnikov, da je njegova
preblaga in čez vse dobra soproga, gospa

Karolina Kronvogel, roj. Lewohl

dne 4. t. m. zvečer brez bolečin, Bogu vdana po sprejemu sv. zakramentov za
umirajoče preminula. Zemeljski ostanki predrage rajne se bodo v torek 7. t. m.,
ob 8. 1/4 uri v jutru blagoslovili v javni bolnišnici v Mariboru in od ondot prepeljali
k Sv. Bolfenku v Slov. gor. k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale dne 8. t. m. v Gradcu v cerkvi srca Jezuso-
vega, v Št. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. ob osmih zjutraj.
Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala. Prosi se tihega sožalja.

ŠT. LENART V SLOV. GOR., dne 4. novembra 1905.

(571) 1

Dr. Josip Kronvogel.

Original

SINGER

Man beachte
die Fabrikmarke.

Nähmaschinen

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

THE SINGER MANUFACTURING CO.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi

šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8. (152) -63

Dobra gostilna

pri „APATU“ Velenje

se takoj odda na račun.

Potrebno je da se kavcija položi; visokost po dogovoru.

Sprejemem oženega

hišnika

v svojo pristavo v Celju.

(561) 2-2

Dr. Jos. Sernek.

In zopet gre glas po deželi

da se sloveče testenine iz novo-
-- zgrajene tovarne testenin --
Žnidaršič & Valenčič iz Ilirske
Bistrice dobe v vseh boljših
prodajalnicah jestvin po mestih

(516) 20-5

in po deželi.

Nova hiša

moderna, visokopritlična, s petimi pritličnimi in
tremi podstrešnimi sobami, dvema kuhinjama
in velikima kletima, zelo porabna za vsak
namen, tedaj tudi za trgovino, in ki stoji
v sredini večjega trga v savinjski dolini,

se takoj prodaja

s sadnim in velikim zelenjadnim vrtom vred.

Ponudbe naj se naslovijo na uredništvo „DO-
MOVINE“ pod številko 33.

(568) 2-2

Blagajnice

varne pred ognjem
in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljše iz-
delane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi
in se lahko ogle-
dajo v „Zvezi
slov. posojilnic“
v Celju in pri
mnogih drugih
posojilnicah in
hranilnicah v ::
vseh slovenskih
pokrajinah. ::::

(511/b) 104-8

VINCENC ČAMERNIK

kamnoseški mojster v CELJU, Nova ulica številka 11

naznanja prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu, da
je opremil vsled mnogobrojnih naraščajočih naročil svojo
delavnico specijelno za proizvode cerkvenih kamnoseških del,
kakor altarjev, prižnic, obhajilnih miz i. dr., sploh za monu-
mentalna dela, s sedaj h konkurenci potrebnimi stroji z
modernim obratom, ter bo v nadalje mogel ustreči tudi
največjim zahtevam gori imenovanih del. — Kot lastnik večih
kamnolomov za peščenec, beli mramor in temni granit, more
ustreči slav. občinstvu sploh po konkurenčnih cenah ter se za-
hvaljujoč za dosedaj izkazano zaupanje, priporoča i v bodoče.

(572) 3-1

Lastni podobarski atelije za sohe in ornament.

Štev. 4/v. k.

(569) 1

Razglas.

Z ozirom na razglas c. kr. štajerskega namestništva z dne 18. avgusta 1905, št. 38.272,
o vršitvi dopolnilne volitve trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu, kateri je bil razglašen
v „Grazer Zeitung“ z dne 20. avgusta 1905, številka 190, se s tem na znanje daje, da je
podpisana c. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu sestavila ime-
nike upravičenih volilcev, vrejene po davčnih okrajih.

V svrhu vlaganja morebitnih vgovorov bodo ti volilski imeniki javno razgrnjeni od
6. novembra do vštete 20. novembra 1905 za celi zbornični okraj v
pisarnici trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu, Neuthorgasse številka 57, I. nadstropje, in
za vsak davčni okraj (izvzemši davčna okraja Gradec mesto in Gradec okolica) pri c. kr.
davčnih uradih med navadnimi uradnimi urami.

Te vgovore je vložiti **pismeno** in **neposredno** pri c. kr. volilni komisiji za
trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu, Neuthorgasse številka 57, I. nadstropje, **v zgoraj**
omenjenem roku, in sicer takó, da se isti izročijo najpozneje dne 20. novembra
1905 pred poštnim sklepom c. kr. pošte.

Volilem, kateri imajo v več volilnih razredih volilno pravico, je dano na voljo, se
izreči vsak čas, najpozneje pa neposredno pred izvršbo volilne pravice pri c. kr. volilni
komisiji v katerem volilnem razredu hočejo vršiti volilno pravico, ker drugače ostanejo
isti uvrščeni v tistem volilnem razredu, v katerem plačujejo najvišji davek.

Vse vloge upravičenih volilcev pošiljajo se c. kr. volilni komisiji po pošti **pošt-
nine proste**, če se v nadpisu pristavi: „V volilnih zadevah trgovinske in obrtne
zbornice v Gradcu“.

Na podlagi popravljanih volilskih imenikov bode c. kr. volilna komisija izdala izkaz-
nice in glasovnice za volitev ter jih razposlala z razpisom volitve upravičenim volilcem
potom c. kr. pošte.

Končno se opozarja, da se je volilni red za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu,
katerega je potrdilo c. kr. trgovinsko ministrstvo z ukazom z dne 18. decembra 1901,
številka 4999 trg. m., razglasil v „deželnem zakoniku in ukaznem listu za vojvodino
Štajersko“, XXIX. kos letnika 1901, pod številko 89.

GRADEC, dne 31. vinotoka 1905.

C. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu.

H L O D I

Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti gotovini sledeče
hlode na **kubični čevelj** franko državni kolodvor Ljubljana:

	vrsta I.	II.
Smrekove, jelkove in borove od 24 cm naprej, dolgosti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov	K — 54	— 52
Bukove od 26 cm debelosti naprej, dolgosti m 2'20 in m 4'40	„ — 48	— 44
Hrastove od 28 cm debelosti naprej, dolgosti od 2 m naprej	„ 1' —	— 80

Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na

(534) 100-6

tovarno za lesne izdelke

cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.